

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen järjestöavustusten myöntämisohteet

1. Yleiset avustusperiaatteet

1.1. Vuodelle 2023 myönnettävistä avustuksista

Lähtökohtana vuodelle 2023 myönnettävissä avustuksissa on sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen siirtymävaiheessa, kun hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Avustukset kohdistuvat niihin järjestöihin, joita kunnat ovat aikaisemmin avustaneet, lähtökohtaisesti vuosien 2021 ja 2022 aikana. Harkintansa mukaan hyvinvointialue voi myöntää avustusta myös järjestölle, jonka toiminta on ollut koronaepidemian vuoksi rajoittunut niin, ettei avustusta ole myönnetty vuosien 2021-2022 aikana.

Hyvinvointialue päivittää järjestöavustusten kriteereitä jatkossa siten, että ne ovat linjassa hyvinvointialueen strategian, hyvinvointisuunnitelman ja palveluiden kehittämisen kanssa.

1.2. Yleiset avustusperiaatteet

Varsinais-Suomen hyvinvointialue voi järjestämislain mukaan myöntää harkinnanvaraisia avustuksia sellaiseen terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan, joka kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 § ja 7 §). Avustuksia voidaan myöntää hyvinvointialueen talousarviossa vahvistetun määrärahan puitteissa. Hyvinvointialue avustaa niitä yhdistyksiä ja yhteisöjä (jäljempänä järjestöt), joiden toiminta tukee ja täydentää hyvinvointialueen lakisääteistä tehtävää eli sosiaali- ja terveyspalveluita ja pelastuspalveluita.

Avustusta voidaan myöntää Varsinais-Suomessa toimiville rekisteröidyille yhdistyksille ja yhteisöille, niiden yleishyödyllistä toimintaa varten. Avustuksen saajan tulee olla merkittynä asianomaiseen rekisteriin (esim. yhdistysrekisteri). Lisäksi toiminnasta tulee olla näyttöä vähintään yhden vuoden ajalta, joka tulee osoittaa pöytäkirjojen tai tilinpäätöksen avulla. Järjestö voi toteuttaa avustettavaa toimintaa vain yhden kunnan alueella, mutta varsinaissuomalaisella henkilöllä tulee kotikunnasta riippumatta olla mahdollisuus osallistua järjestön toimintaan.

Avustukset ovat harkinnanvaraisia ja ne jakautuvat toiminta-avustuksiin sekä kumppanuusavustuksiin. Toiminta-avustuksen ja kumppanuusavustuksen avustusperiaatteet ja avustusehdot ovat yhteneväiset.

Aluepelastuslaitoksen myöntämät avustukset siirtyvät sellaisenaan hyvinvointialueelle. Lakisääteiset ja muut sopimusperusteiset pelastusalan avustukset ja sopimuskorvaukset myöntää jatkossa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pelastustoimi.

1.3. Avustettavan toiminnan sisältö ja kohderyhmät

Järjestön toiminnan ja kohderyhmän perusteella toiminta-avustusten piiriin kuuluvat:

- Potilasjärjestöjen kohderyhmilleen tarjoama toiminta
- Lastensuojeluun kiinteästi kuuluva toiminta
- Mielenterveys- ja päihdepalveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Vammaispalveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Ikääntyneiden palveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Muu SOTE-palvelutuotantoa turvaava toiminta
- Aluepelastuslaitoksen myöntämät avustukset (VAPEPA, Meripelastus)

Osalla avustuksista voi olla yhteys hyvinvointialueen toiminnan sisällön valmisteluun ja tulevaisuuden sotekeskus -hankkeeseen (esim. perhekeskustoimintaan sisältyvä järjestöjen toiminta).

Avustuksen myöntäminen on aina harkinnanvaraista ja määrärahasidonnaista, eikä järjestöllä ole suoraan oikeutta avustuksen saamiseen, vaikka sen toiminta ja kohderyhmä olisi edellä kuvatun kaltaista.

1.4. Avustusta ei myönnetä

Avustusta ei voida myöntää, mikäli avustamisesta aiheutuu kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Avustusten myöntäminen ei saa olla vastoin kulloinkin voimassa olevia valtiontukisäännöksiä. Avustusta ei myönnetä toimintaan, joka on palvelujen järjestämistä toteuttamiseksi hankittavaa ostopalvelua.

Avustusta ei myönnetä toimitilojen pysyvään vuokraan tai laitehankintoihin. Hyvinvointialue voi erityisen poikkeuksellisten olosuhteiden vallitessa ja järjestön toiminnan luonteesta johtuen, harkintansa mukaan myöntää avustusta myös tilavuokraan.

1.5. Toiminta-avustukset

Toiminta-avustuksia voidaan myöntää yhdistyksien ja yhteisöjen säännöllisen toiminnan tukemiseen. Toiminta-avustusta voidaan harkinnanvaraisesti myöntää myös häiriötilanteisiin liittyvään toimintaan. Toiminta-avustusten haku on kerran vuodessa.

Hyvinvointialue ei avusta järjestöjä muutoin kuin rahallisena avustuksena ja antamalla tiloja järjestöjen käyttöön. Hyvinvointialueen avustusten ulkopuolelle jääviä avustustapoja ovat esimerkiksi toimistopalvelut ja ylijäämäruoka.

Hyvinvointialue voi antaa toiminta-avustuksena hallinnoimiaan, omistamiaan tai vuokraamiaan, tiloja maksutta järjestöjen käyttöön. Näin siitä riippumatta avustaako hyvinvointialue tai kunta muutoin järjestöä taloudellisesti.

1.6. Kumppanuusavustukset

Kumppanuusavustukset pitävät hyvinvointialueen näkökulmasta sisällään ne keskeiset yhteistyökumppanit, joiden kanssa hyvinvointialue tekee kiinteästi yhteistyötä. Kumppanuusavustuksilla hyvinvointialue sitoutuu pitkäjänteiseen yhteistyöhön ja neuvottelevaan avustamiseen. Tavoitteena on kehittää yhdessä varsinaissuomalaisten sosiaali- ja terveyspalveluita ja/tai hyvinvointia ja terveyttä tukevia toimintoja.

Kumppanuusavustuksilla on samat kriteerit kuin toiminta-avustuksilla, mutta niissä on kyse toiminnasta, jonka perusrahoitus tulee esimerkiksi STEAlta tai ESR-hankerahoituksena ELY-keskukselta. Hyvinvointialueen avustus toimii tällöin toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Kumppanuusavustuksissa noudatetaan neuvottelu- ja sopimusmenettelyä, jonka tavoitteena on useamman vuoden sopimus ja yhteistyö.

Kumppanuusavustuksissa on jatkuva haku rahoitushakuakataulujen mukaisesti sekä hyvinvointialueen talousarviossa päätettyjen määrärahojen puitteissa. Kumppanuutta haettaessa tulee huomioida kumppanuusprosessin käsittelyaikataulu ja varata neuvottelu- ja sopimusmenettelylle riittävästi aikaa. Kumppanuussopimuksista tehdään päätökset hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan. Kumppanuussopimukseen sovelletaan alla kuvattuja avustusehtoja, ellei yhteisten neuvottelujen perusteella ole muuta sovittu.

2. Avustusehdot

2.1. Avustuksen käyttö

Avustusta saa käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuun tarkoitukseen. Jos avustuspäätöksessä ei ole tarkemmin yksilöity käyttötarkoitusta, on avustus käytettävä hakemuksessa mainittuun tarkoitukseen.

Avustusta ei saa käyttää varainhankinnan tai liike- ja sijoitustoiminnan menoihin eikä rahoitusomaisuuden tai muiden pitkäaikaisten sijoitusten lisäämiseen.

2.2. Avustuksen saajan toiminta

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitoa ja tilintarkastuksensa lain edellyttämällä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan seurata kirjanpidosta. Tämä edellyttää kirjanpidon erillistä kustannuspaikkaa tai laskentakohdetta, jolle kustannukset ja tuotot kohdennetaan.

Tilintarkastus on järjestettävä tilintarkastuslain edellyttämällä tavalla. Jos yhdistyksellä ei lain mukaan tarvitse olla tilintarkastajaa, on sillä oltava toiminnantarkastaja, jonka on tarkastettava yhdistyksen talous ja hallinto yhdistyksen toiminnan edellyttämässä laajuudessa sekä annettava tarkastuksestaan kirjallinen toiminnantarkastuskertomus tilinpäätöksestä päättävälle yhdistyksen tai valtuutettujen kokoukselle.

Avustuksen saajan on viipymättä ilmoitettava avustuksen myöntäjälle sellaisesta toiminnan muutoksesta, jolla on vaikutusta avustuksen käyttöön.

Avustuksella tuettavassa toiminnassa on hankintoja tehtäessä noudatettava julkisia hankintoja koskevia lakeja ja määräyksiä.

2.3. Tietojensaantioikeus ja valvonta

Avustusten käytön valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että avustusta käytetään avustuspäätöksen mukaisesti ja siihen käyttötarkoitukseen, johon se on myönnetty. Tässä tarkoituksessa valvotaan avustusta saaneen järjestön toimintaa ja taloutta.

Avustuksen saajan on annettava korvauksetta hyvinvointialueelle kaikki sellaiset tiedot, joita avustuksen myöntäjä katsoo tarvitsevänsä avustushakemuksen käsittelyä, myöntämistä sekä käytön valvontaa varten. Avustuksen myöntäjällä on oikeus tarkastaa avustuksen hakijan/saajan kirjanpito ja hallinto sekä tarvittaessa tehdä muutakin toimintaa koskevia tarkastuksia tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa.

Avustuksen hakijan on toimitettava selvitys kunnilta aiemmin saatujen avustusten käyttämisestä siinä laajuudessa, kun hyvinvointialue sitä edellyttää.

2.4. Avustuksen myöntäminen ja maksaminen

Myönnettävän avustuksen määrässä voidaan huomioida hakijan varojen ja varallisuuden määrä sekä niiden käyttö järjestön toiminnan toteuttamiseksi. Avustuksen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä on, että hakija on toimittanut tarvittavan selvityksen edellisen vuoden avustuksen käytöstä. Edellytyksenä on lisäksi, että hakijalle aiempina vuosina myönnettyissä avustuksissa ei ole ilmennyt epäselvyyksiä.

Mikäli on aihetta epäillä, että avustuksen takaisinperintään liittyvät edellytykset täyttyvät hakijan kohdalla, on hyvinvointialueella oikeus keskeyttää myönnetyn avustuksen maksaminen asian selvittämisen ajaksi.

Avustus maksetaan päätöksen tultua lainvoimaiseksi ja kun hyvinvointialueen mahdollisesti määrittelemät muut maksuehdot ovat täyttyneet, ellei päätöksessä ole maksuaikataulusta muuta mainittu. Hyvinvointialueella on oikeus kuitata myönnetty avustus kokonaan tai osittain avustukset saajalta olevalla perimiskelpoisella saatavallaan.

2.5. Takaisinperintä

Myönnetty avustus tai sen osa on palautettava avustuksen myöntäjälle, jos

- avustusta käytetään muuhun kuin siihen käyttötarkoitukseen, johon avustus on myönnetty, tai johon avustusta on saanut käyttää;
- avustuksen saaja ei ole noudattanut avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja ja menettelyllä on katsottava olevan vähäistä suurempi merkitys;
- avustuksen saaja on avustusta hakiessaan antanut avustuksen myöntäjälle virheellistä tai puutteellista tietoa;
- avustuksen saaja ei toimita määräaikaan mennessä tietoja, joita on pyydetty avustuksen käytön valvontaa varten tai myötävaikuta tarkastuksen toimittamiseen;
- avustusta ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen käyttötarkoitukseen sinä aikana, jona se on avustuspäätöksen mukaan tullut käyttää.

Havaittuaan takaisinperinnän perusteen olemassaolon, on avustuksen saajan viipymättä ja oma-aloitteisesti otettava yhteys avustuksen myöntäjään avustuksen palauttamiseksi. Mikäli takaisinperinnän edellytykset täyttyvät, on avustuksen myöntäjällä aina oikeus vaatia avustuksen palauttamista.

2.6. Tilaajavastuu

Avustuksen saaja sitoutuu selvittämään toiminnassaan käyttämiensä toimittajien taustat ja tekemään hankintansa vastuullisilta toimijoilta, jotka hoitavat yhteiskunnalliset velvoitteensa.

3. Hakumenettely

Hyvinvointialue ilmoittaa omilla verkkosivuillaan vuotta 2023 koskevasta avustusten hakumenettelystä, yleisistä avustusperiaatteista sekä avustusehdoista ennen avustushaun alkamista. Hakumenettelystä tiedotetaan myös järjestöjen neuvottelukunnan välityksellä (113 Sote-järjestöjen neuvottelukunta) sekä muilla hyvinvointialueen tarkoituksenmukaiseksi katsomilla tavoin.

Hyvinvointialueen myöntämiä avustuksia haetaan sähköisen Webropol -järjestelmän avulla, jonka linkki on hyvinvointialueen verkkosivuilla. Hakemuksessa tarvittavat liitteet toimitetaan Webropol -järjestelmän kautta.

Avustushakemukset käsitellään ja avustuspäätökset valmistellaan virkamiestyönä. Avustusten myöntämisestä päättää hyvinvointialueen johtajan esittelystä aluehallitus.

4. Hakemusten käsittely

Mikäli hakemus on puutteellinen, hakijaa pyydetään täydentämään hakemusta asetettuun määräaikaan mennessä. Jos hakemusta ei täydennetä asetettuun määräaikaan mennessä, hakemus käsitellään toimitettujen tietojen perusteella ja hakemus hylätään, mikäli hakemuksen myöntämisen edellytykset eivät täyty. Hakemuksen liitteitä voi toimittaa avustushaun päättymisen jälkeenkin.

Jos hakemusta ei ole toimitettu määräaikaan mennessä, hakemus tulee hylätä myöhästyneenä. Avustus voidaan evätä, jos voidaan todeta hakijan esittäneen hakemuksensa tueksi totuudenvastaisia seikkoja tai, jos voidaan todeta hakijan jättäneen aikaisempina vuosina noudattamatta avustuksen myöntäjän avustuksen käytölle asettamia yleisiä tai erityisiä ehtoja.

5. Avustuspäätöksen sisältö

Avustuksen myöntämistä koskevasta päätöksestä tulee käydä ilmi:

1. edellisenä vuonna mahdollisesti myönnetty avustuksen määrä;
2. kunkin hakijan hakeman avustuksen määrä;
3. kullekin hakijalle myönnettävän avustuksen suuruus ja käyttötarkoitus;

4. vuosittain myönnettävissä avustuksissa selvitys edellisen vuoden avustuksen käytön valvonnasta;
5. hylätyt hakemukset sekä hylkäämisen perustelut;
6. se, että avustukseen sovelletaan avustuksen myöntäjän yleisiä avustusehtoja

Kaikille avustusta hakeneille tahoille on lähetettävä tiedoksi avustuspäätös muutoksenhakuohjeineen.

6. Maksuerät

Avustuspäätöksessä voidaan määrätä edellytyksiä avustuksen maksamiselle tai määrittää millaisissa maksuerissä avustus maksetaan. Avustuspäätöksessä voidaan esimerkiksi päättää, että avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun avustuksen käytöstä on toimitettu selvitys.

Mikäli avustuspäätöksessä ei ole määrätty avustuksen maksamisesta maksetaan avustukset seuraavasti:

- a) alle 8.000 euron avustukset yhdessä erässä,
- b) 8.000 – 40.000 euron avustukset kahdessa erässä, ja
- c) yli 40.000 euron avustukset neljässä erässä.

7. Esteellisyys

Hyvinvointialueen viranhaltija tai työntekijä ei saa käsitellä (valmistella tai päättää) avustusasiasia, jossa hän on esteellinen, vaan asia on ohjattava toiselle käsittelijälle. Avustusasiasiaa hoitava henkilö harkitsee ja ratkaisee itse kysymyksen omasta esteellisyydestään. Monijäsenen toimielimen jäsenen, esittelijän ja muun läsnäoloon oikeutetun esteellisyydestä päättää kuitenkin toimielin. Esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–29 §:ssä.